

בכתיבה פריץ שיאמר בתחילת כתיבתו שלשם כך הוא כותבה אלא שבאזכורת: פריץ כונה מיותרת בכל א'.

ויש מפרשין (ס) שהכל נעשה ררך כלל שיאמר בתחילת הכתיבה שהוא מכיון לכתוב הספר לשם תורת ישראל והאזכורת לשם קדושת השם המיוחד ואח"כ כותב סתם אלא שאם טעה במחשבתו באזכרה כגון שנתכוין לכתוב יהודה וכתב שם שפסול ולדעתנו אף אנו מורים שכל שעבדן גוי פסול, ושארף הוא צריך אמירה ודבור. אלא שדעתנו כל שהגוי עושה וישראל מסייע ריו שמתאר שנתן הוא לתוך המשרה או סויע כ"ש. אעפ"י שהגוי הופך ומתפך בה. אלא שקצת רבני צופים (נ) מצריכין לעשות בו סימן ושלא לסמוך על הגוי לומר שזה הוא שנתנו הישראל או סויע ליתנו לתוך המשרה וכן בסוית ציצית (ו) אין צריך שתאמר האשה בתחילה מלאכתה שהיא טוהה לשם ציצית, וכן בציצית התכלת. זו היא שיטתנו והיא הנכונה.

ויש מקילין (טא) שאין צריך אמירה ודבור וריו במחשבה, וממה שאמרו בראשון של זבחים (עב) כל הזבחים שנובחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבלעיל לשם הובה חוץ מן הפסה והחטאת. — ושאלו בגמרא (עג) טעמא דנובחו שלא לשמן הא סתמו כלשמן, ומאי שנא וסת רתנו כל הגט שנכתב שלא לשמה פסול וטמא גמוי פסול. ותירץ זבחים סתמא לשמו הם עומדים אשה סתמא לאו לגירושין עומדת. והילכך הואיל ועורתו לכתובה קיימי אעפ"י שאפשר שלא לכתוב סוית עומדים. מ"מ ריו במחשבה. ויש מקילין אף בל"מ ואין קריין שלא לשמה אלא כשעברו במחשבת ר"א. וכענין מה שהוזכר בהיה כותב את השם ונתכוין לכתוב יהודה, ואף הם מתרצים בדרך

זה מה שהקשו מאותה של פרק הנזקין רמב"ם רבעיני עבוד לשמה. אהריא רנגמר הדין בכלגאע ררשב"ג ורבנן דלרבנן כל בעיני עבוד לשמה. הם פוסקים כרבנן ומתוצים בה רההיא רנגמר הדין בעבוד לשמה בהריא אם ברבור אם במחשבה. וההיא הנזקין בסתם עבוד שהיא קרוי לשמה, ומתוך כך כל עבוד גוי כשר בלא שייע ישראל הואיל ובמצותו היא מעבדם. ואין צריך לומר לו כלום אלא שיעבדם לו. ואין אומרים כדו אדעתא דנפשיה קעביר אלא כדבר שיש בו סרך ע"ז. אלא שבגט אשה החמורה. וכן יש אומרים שמתאחר שנתעבד לשמה לומר כדאית ליה ולומר כדאית אינו צריך כתיבה לשמה אף במחשבה. ואין נראה כן ראה אמרינן בפרק השולח (עב) עבוד לשמה בעי כתיבה מבעיא. אלא אעפ"י שנתעבד לשמה צריך כתיבה לשמה. ומ"מ אחר שנתעבד לשמה אין תקון הבא אחר כך צריך לשמה. ואחר שכן תקון הקלפים בחתיכו וכשאר תיקונים שבו וכן בשרטוט שבו אין צריך לשמה כלל. ועל זה אמרו הומנה לאו כילתא הוא על הדרך שפירשנו במחלוקת של אביו דבא. ובהשחרת רצונות של תפילין מיהא הילכך אמר בשני של שבת (עג) רצונות שהורית הלכה למשה מסיני. ודאי צריך לשמה ואסור בני (ד). אעפ"י שיש חילוקי בזה. נמוצא העולה בירינו לפי שחטנו בעבוד לשמה. שס"ת והפילין צריכין עבוד לשמה ושם לא נתעבד לשמה פסול. וכן כתיבת לשמה כל התורה לשם תורת ישראל. והאזכורת לשם קדושת השם. ובמונה אעפ"י שהרברך צוית וסראוי לעשות כן כפתוליה. ובסוית ציצית וצביעות הכלת מ"מ בריעבד לא פסול. אלא שהכל נוהגים להחמיר בכך. ומ"מ מיל שכל שנתעבד לשם ס"ת כשר תפילין ומזוזה. וכן נוהגים הסופרים כשנשאר להם מן הקלף א'

שלשם כך הוא נתנו ואח"כ הגוי משלים עיבורו וריו, וצריך שיהא לו עליו סביעות עינא או איות סימן ואח"כ מתקנו ומכשירו לכתיבה הן בחתוך הקלפים והגוילין ושרטוטם ע"י מי שירצה ואח"כ כותב או מכתוב לשמה על הדרך שביארנו. וכן למרת ממה שהזכרנו כברייתא שבפרק השולח (עו) סס"ת תור"מ שכתבן מין ישרפי מפני שכתמא לע"ז. אבל אם כתבה גוי או ישראל כשומד או כבוד או עבר או אשה או קטן וכתי יגבנו. נמצאי ביד מין ד"ל שלא נודע שהוא כתבם יגבנו ואם נמצאי ביד גוי כשרים. וכן למרת שצריך שיכין בתחילת הכתיבה בכתיבת התורה לשם תורת משה. וכתיבת האזכורת לשם קדושת השם. על הדרך שכתבנו חתו מה שרצינו לבאר.

ה ח ל ק ה ש ל י ש י

לנגבו ולא נתנו שם ערין קמה: ועצמים הצריכין להשלמת עבודו ואף זה אינו ראוי לכתובה כ"כ אלא שבעלי קמיעין היו רגילים הרבה להשתמש במין זה. ומתוך כך נתנו שיעור חיוב הוצאתו לשבת כדי לעשות בו קמיע. דפתרא הוא רמליח וקמיה ולא עפיץ. שהיה ררכם ליתן העור אחר שנתגבב ע"י המלח לתוך המשרה שבו מים וקמה כדי לעבית העור ואח"כ נתנין במשדה העצמים שיבוץ העור ויתחוק. וכל שהיא כן ד"ל מליח וקמיה ולא עפיץ אף היא עדיין אינו ראוי לכתובה כ"כ מפני שאין הכתב מתקיים בו כ"כ. עד שיהא מליח וקמיה ועפיץ. אלא שבגט התירו לכתוב על הדפתרא שהרי התירו אף בעלה של נחש זית (עח) ולא חששו להזיק בו בדבר המתקיים הואיל ועדי מסידה כרתיו (עט). ושהרברך מצוי שהיא (ו) א' הילכתא לבית רין להתירה

מן הגויל בחיבין בו תפילין או מזוזה כל אחר כרינו. וכן ראהו אצלי ממש"עוה תפילין שבלו או ס"ת שבלה אין עושין מהן מזוזה לפי שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה. אלא רבס"ת שבלה חותכין ממנה (ו) ב' פרשיות שבתפילין לעשות מהן תפילין אעפ"י שנתעבד לשם ס"ת: הלכך בעור שנתעבד מיהא ולא נכתב כתיבין בו אף מזוזה. שכל שאין שם כתיבה ואיתיות הקדש אין בו רין הדרה מחמורה קלה. ובתפילין לפי שחטנו צריך לשמה הן בעור הרצונית הן בעור הקצה הן בקלף שנכתבו בו הפרשיות שבתכנה. ומ"מ תקון הגויל שאחר העיבור וכן השרטוט אינו צריך לשמה כלל. וענין לשמה שאמרנו פירושו לדעתנו שיהא ישראל מסייע לגוי בשעת נתינת העור למשרה

החלק השלישי, בתכונת העבוד וחילוק המינים בגויל ובקלף ובדוכוסטוס ודין כל אחר מהם. ומקום הכתיבה בכל אחד מהם. וענין צורך שרטוט העור, ובמה הוא נעשה. ועל ידי מי. שנינו במסכת שבת פרק המוציא (עו) שלשה עורות הן מצה וחיפא ודפתרא. מצה כמשמעה כלומר שאין בה שום תיקון אלא שאחר שהפשיטו את העור והעבירו שער שלו נתנוהו לתוך המשרה בלא קמה ובלא מלח ואינו ראוי לכתובה אלא שהיו רגילים לצור בה משקולות. שהיה ררכם לכרוך המשקל בעור כדי שלא יפחה. והיה עור זה מספיק להם בכך, ומתוך כך נתנו שיעורו בהוצאה בשבת בכרי לצור בה משקולת קטנה. חיפה דמליח ולא קמיה ולא עפיץ. כלומר שנתנו בו מלח כדי

(ס) וכבר כתב כי רבנו לעיל רש החלק השני ופראש הל' סוית סימן ד.
(ט) הגב' מ"י ס"א דתפילין אות ו' פ"ג ממאכלית אסורה בשם ר"א.
(עא) ע"י מרדכי בהלק"ט סימן התקמ"ט.
(עב) ב' א'.
(עג) כ"י ב'.
(עד) מ"ה ב'.
(עז) רבנו ברוך בספר ההרמה סימן קצא. וי"א"ה סימן ל"ב.
(עח) רבנו ברוך בספר ההרמה סימן קצא.

(עו) מנחה ל"ב א'.
(עז) נישון ל"ב א'.
(עח) כ"כ התוס' בשבת שם ד"ה כדי וע"י גיטין ל"ב א'.
(עט) ע"כ א'.